

FAKTA-ARK 13

FOLKETING OG REGERING

Danmarks parlament hedder Folketinget. Folketinget arbejder på Christiansborg i København og udgør sammen med regeringen den lovgivende magt.

Dette fakta-ark handler om:

- **Folketinget**
- **Regeringen**
- **Det repræsentative demokrati**

Folketinget

Folketinget er Danmarks parlament. Folketinget har 179 medlemmer. To er valgt på Færøerne og to i Grønland, mens de øvrige 175 er valgt i Danmark. Medlemmerne af Folketinget er næsten altid medlem af et politisk parti.

Folketinget arbejder på Christiansborg i København og udgør* sammen med regeringen den lovgivende magt. I Folketinget diskuteres og vedtages de forslag, som bliver til landets love. Folketinget har også andre opgaver end lovgivning. Det er Folketinget, der bestemmer, hvem der skal danne regering efter et valg. Desuden er det en vigtig opgave for Folketinget at kontrollere regeringen. Folketingsmedlemmer kan fx kræve, at en minister svarer på spørgsmål om en bestemt sag.

Det danske demokrati er et parlamentarisk demokrati. Det betyder, at Folketinget bestemmer, hvem der skal have regeringsmagten, idet en regering ikke kan udnævnes*, hvis den har et flertal i Folketinget imod sig. Og hvis en siddende regering får et flertal i Folketinget imod sig i en sag, som den selv tillægger* stor betydning (som fx finansloven), kan det ske, at regeringen går af eller vælger at udskrive valg.

Danmark har ikke, som visse andre lande, et såkaldt overhus, der skal godkende Folketingets beslutninger.

Det politiske arbejde i Folketinget

Folketingets medlemmer diskuterer politik og nye lovforslag, og de vedtager lovforslag på møder i Folketinget. Møderne er normalt offentlige. Det betyder, at man som almindelig borger normalt kan sidde på tilhørerpladserne og overvære politikernes diskussioner i Folketinget. Man kan også se tv fra Folketinget på Folketingets hjemmeside og i fjernsynet på den særlige folketingskanal. På Folketingets hjemmeside kan man se, hvilke love

og politiske emner der diskuteres i Folketinget på en bestemt dag.

En vigtig del af Folketingets arbejde er at diskutere og vedtage lovforslag. Hver onsdag er der spørgetid i Folketinget. Her svarer en eller flere ministre på spørgsmål fra medlemmerne af Folketinget, og spørgeren og ministeren diskuterer svaret. På den måde kan folketingsmedlemmerne kontrollere, at ministrene fører* lovene ud i livet på den rigtige måde, eller have en mere generel politisk drøftelse* med ministre.

Folketingsmedlemmerne kan stille skriftlige spørgsmål til ministre, som de så enten besvarer mundtligt i folketingssalen eller skriftligt direkte til spørgeren. Ministerens skriftlige svar er som udgangspunkt offentligt tilgængelige*.

Folketingssalen.

Det politiske arbejde i Folketingets udvalg

Medlemmerne af Folketinget mødes ikke kun i folketingssalen. De er også medlemmer af Folketingets faste udvalg, der i opdeling nogenlunde svarer til de forskellige ministerier. Der er fx udvalg, der arbejder med beskæftigelse, forsvar og fødevarer.

I udvalgene behandles de fremsatte lovforslag, og udvalgene stiller ofte en lang række spørgsmål til den pågældende minister. Der skal være tre behandlinger af alle lovforslag i Folketinget, før det kan vedtages, og forslagene diskuteres og gennearbejdes i udvalgene mellem de tre behandlinger i Folketinget.

Borgere eller foreninger kan også bede om at mødes med et folketingsudvalg. Man kan skrive, e-maile eller ringe til udvalget for at redegøre* for sin sag og evt. bede om et møde med udvalget, som så kan stille opklarende spørgsmål.

Udvalget arbejder med den generelle lovgivning inden for udvalgets område. Eksempelvis arbejder Retsudvalget med bl.a. politi, domstole og straf, og Europa udvalget med Danmarks forhold til EU. Antallet af udvalg kan variere.

Borgerne kan frit skrive til medlemmer af Folketinget, hvis de fx vil gøre opmærksom på et problem i samfundet. Alle Folketingets medlemmer modtager mange af den slags henvendelser fra borgerne.

Statsminister Mette Frederiksen på Folketingets talerstol. Foto: Statsministeriet.

Regeringen

Regeringen udgør som nævnt en del af den lovgivende magt. Regeringen har også den udøvende magt. Det betyder, at det er regeringen sammen med de andre offentlige myndigheder, der gennemfører og administrerer den lovgivning, som er vedtaget i Folketinget. Det sker gennem ministerierne. Men regeringen tager sig ikke kun af administrative opgaver. Regeringen udgør den politiske ledelse af landet, og det er fx regeringen, der kommer med langt de fleste lovforslag.

Når et lovforslag bliver vedtaget af Folketinget og underskrevet af Dronningen og den relevante minister, er det ministrene sammen med embedsmændene i ministerierne og andre offentlige myndigheder, der skal sørge for, at loven bliver gennemført. Men det er de enkelte ministre, der er ansvarlige for, hvad der foregår i deres ministerium.

Statsministeren leder regeringen, som normalt består af ca. 20 ministre. Som regel er ministrene medlemmer af Folketinget, men de behøver ikke at være det. Det er alene statsministeren, som bestemmer, hvem der skal være minister, og hvor mange ministre der skal være i en regering. Normalt har hver minister et ministerium, som han eller hun leder og har det øverste ansvar for. Der er fx ministerier for skat, kultur, forsvar og undervisning og sundhed. Én person kan dog godt være minister for mere end ét ministerium.

Ministerierne kan også lægges sammen, der kan oprettes nye ministerier, eller opgaverne kan flyttes rundt fra ét ministerium til et andet. Det bestemmer statsministeren. Det sker som regel efter et folketingsvalg, når der er kommet en ny regering. Men det kan også ske i løbet af en valgperiode.

Regeringspartierne er de politiske partier, der har ministre i regeringen. Nogle gange ligger regeringsmagten, som nu, hos ét parti, men som regel har flere partier regeringsmagten sammen.

Når flere partier sammen har regeringsmagten, kaldes det en koalitionsregering.

Hvis regeringspartierne sammen har flertal i Folketinget, taler man om en flertalsregering. Hvis regeringspartierne ikke har flertal i Folketinget, kaldes regeringen en mindretalsregering. En mindretalsregering er afhængig* af støtte fra andre partier i Folketinget, hvis den skal have sine lovforslag vedtaget. De partier uden for regeringen, der støtter en mindretalsregering, kaldes ofte støttepartier.

Langt de fleste regeringer siden 2. Verdenskrigs afslutning i 1945 har været mindretalsregeringer. Derfor er der i Danmark tradition for samarbejde på tværs af partierne, dvs., at regeringen forhandler* med de andre partier i Folketinget for at få støtte til vedtagelsen af sine lovforslag. På mange områder er det almindeligt, at en regering laver aftaler med et eller flere af de partier, som ikke er regeringens støttepartier.

Christiansborg.

Det repræsentative demokrati

Danmark er et repræsentativt demokrati. Det betyder, at folket vælger de politikere, de er mest enige med, til Folketinget. Det er altså politikerne, der som folkets repræsentanter tager sig af lovgivningen. Det er sjældent, at et lovforslag lægges ud til folkeafstemning. Faktisk har der kun været afholdt 15 folkeafstemninger, siden den nuværende grundlov blev vedtaget i 1953. Cirka halvdelen har handlet om Danmarks forhold til EU.